



qo‘llab gapdagi ma’noning kuchliroq, ta’sirchan chiqishiga erishgan: Cholim ham o‘z kindigini o‘zi kesganlar xilidan edi.

Xulosa qilib aytganda, frazeologik birliklar va ular bilan bog‘liq hodisalar, ularning ma’noviy va vazifaviy xususiyatlari murakkab, sermunoza bo‘lib, ular bir necha tadqiqot ishlarini talab qiladi. Ular bir tomondan til birligi sifatida muayyan tushunchani ifodalash xususiyatiga ega bo‘lsa, ikkinchi bir tomondan har bir xalqning ko‘p asrlik turmush tarzi, madaniyati, ma’naviyati, urf-odatlar va an’analarning badiiy asarlarda aks ettiruvchi, shu bilan bir paytda badiiy matnda muayyan holatni, voqelikni obrazli, ta’sirchan bo‘lishini ta’minlovchi vosita ham hisoblanadi.

Adabiyotlar ro‘yxati

1. Жуманиязов М. «Ўзбек адабиётида лингвопрагматик таҳлил». – Нукус: Қарақалпоқстан, 2019.
2. Hoshimov O. Ikki eshik orasi. – Toshkent: G‘afur G‘ulom nomidagi nashriyot, 2014. – 432 b.
3. Hoshimov O. Tushda kechgan umrlar. – Toshkent: Sharq, 2015. – 320 b.
4. Hoshimov O. Bahor qaytmaydi. – Toshkent: Sharq, 2014. – 288 b.
5. Hoshimov O. Qalbingga quloq sol. – Toshkent: G‘afur G‘ulom nashriyoti, 2013. – 256 b.

DAVLAT XIZMATLARI SAMARADORLIGI – IJTIMOY TARAQQIYOTNING MUHIM OMILI

Abdimitalov Davronbek Abdug‘ani o‘g‘li
Namangan davlat universiteti tadqiqotchisi

Anotatsiya: Tezis davlat xizmatlari samaradorligi va ularning ijtimoiy taraqqiyotga ta’siri masalalarini kompleks tahlil qiladi. Tadqiqot jarayonida davlat organlarining ichki va tashqi samaradorligini oshirish mexanizmlari, fuqarolarning davlat xizmatlariga qoniqish darajasi, shuningdek, davlat xizmatlarining sifatini baholash tizimlari o‘rganildi. Tezis shuningdek, davlat xizmatlari samaradorligi bilan ijtimoiy farovonlik, iqtisodiy barqarorlik va fuqarolik mas’uliyati o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlikni ko‘rsatadi. Tadqiqot natijalari davlat boshqaruvida modernizatsiya jarayonlarini optimallashtirish, resurslarni samarali taqsimlash va fuqarolar bilan o‘zaro ishonchni mustahkamlash bo‘yicha strategik tavsiyalar ishlab chiqishga xizmat qiladi.

Kalit so‘zlar: Davlat xizmatlari, samaradorlik, ijtimoiy taraqqiyot, fuqarolik mas’uliyati, boshqaruv tizimi, davlat organlari, sifat va monitoring, strategik rivojlanish.

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ГОСУДАРСТВЕННЫХ УСЛУГ – ВАЖНЫЙ ФАКТОР ОБЩЕСТВЕННОГО РАЗВИТИЯ

Абдимиталов Давронбек Абдугани оглы
Научный сотрудник Наманганского государственного университета

Аннотация: В диссертации представлен комплексный анализ вопросов эффективности государственных услуг и их влияния на общественное развитие. В ходе исследования были изучены механизмы повышения внутренней и внешней эффективности государственных органов, уровня удовлетворенности граждан государственными услугами, а также системы оценки качества государственных услуг. В диссертации также показана взаимосвязь эффективности государственных услуг с социальным благополучием, экономической стабильностью и гражданской ответственностью. Результаты исследования направлены на разработку стратегических рекомендаций по оптимизации процессов модернизации в сфере государственного управления, эффективному распределению ресурсов и укреплению взаимного доверия с гражданами.

Ключевые слова: Государственные услуги, эффективность, социальное развитие, гражданская ответственность, система управления, государственные органы, качество и мониторинг, стратегическое развитие.

PUBLIC SERVICES EFFICIENCY – AN IMPORTANT FACTOR OF SOCIAL DEVELOPMENT



Abdimalov Davronbek Abdugani oglu
Researcher at Namangan State University

Abstract: The thesis provides a comprehensive analysis of the issues of public services efficiency and their impact on social development. In the course of the research, mechanisms for increasing the internal and external efficiency of state bodies, the level of citizens' satisfaction with public services, as well as systems for assessing the quality of public services were studied. The thesis also shows the relationship between the efficiency of public services and social well-being, economic stability and civic responsibility. The results of the research serve to develop strategic recommendations for optimizing modernization processes in public administration, effective allocation of resources and strengthening mutual trust with citizens.

Keywords: Public services, efficiency, social development, civic responsibility, management system, state bodies, quality and monitoring, strategic development.

Kirish: Davlat xizmatlari samaradorligi va ularning ijtimoiy taraqqiyotdagi o’rni bugungi kunda jamiyatshunoslik, siyosatshunoslik va davlat boshqaruvi sohalarida dolzarb ilmiy masalalardan biri hisoblanadi. Davlat xizmatlari – bu fuqarolarga, tashkilotlarga va jamiyatga sifatli, o’z vaqtida va samarali xizmat ko’rsatishni ta’minlaydigan institutlar tizimidir. Ularning samaradorligi, o’z navbatida, fuqarolarning hayot sifatini oshirish, iqtisodiy va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlash hamda fuqarolik mas’uliyatini shakllantirish bilan chambarchas bog’liqdir. Shu sababli, davlat xizmatlarining samaradorligi jamiyat taraqqiyotining strategik ko’rsatkichlaridan biri sifatida qaraladi. Davlat xizmatlari samaradorligini o’rganish zamonaviy boshqaruv tizimlari, iqtisodiy samaradorlik va ijtimoiy barqarorlik konsepsiyalari bilan uzviy bog’liq. Zamonaviy davlat boshqaruvi kontsepsiyalarida samaradorlik ikki asosiy nuqtai nazardan baholanadi: resurslarni optimal taqsimlash va fuqarolarning ehtiyojlarini qondirish. Shu nuqtai nazardan, davlat xizmatlarining samaradorligi nafaqat ichki operatsion faoliyat bilan, balki keng ijtimoiy ta’sir bilan ham o’lchanadi. Masalan, xizmat sifatining yuqori darajasi fuqarolarning davlat organlariga bo’lgan ishonchini oshiradi, bu esa ijtimoiy kapitalni kuchaytiradi va jamiyatdagi ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlaydi. Shu bilan birga, davlat xizmatlari samaradorligi masalasi global tadqiqotlarda ham keng yoritilgan. Jahon banki va BMTning tadqiqotlari shuni ko’rsatadiki, samarali davlat xizmatlari mavjud bo’lgan mamlakatlarda iqtisodiy o’sish sur’ati yuqori, korrupsiyaga qarshi kurash samaraliroq va fuqarolarning hayot sifati sezilarli darajada yaxshilanadi. Bu, o’z navbatida, davlat xizmatlari samaradorligini nafaqat texnik yoki operatsion ko’rsatkichlar bilan, balki ijtimoiy taraqqiyot va fuqarolik mas’uliyati bilan bog’liq murakkab indikatorlar bilan baholash zarurligini ko’rsatadi. Davlat xizmatlarini samaradorligini oshirish jarayoni zamonaviy innovatsion texnologiyalarni joriy etish, ichki boshqaruv mexanizmlarini optimallashtirish, kadrlar malakasini oshirish hamda monitoring va baholash tizimlarini takomillashtirishni talab qiladi. Shu jihatdan, samaradorlikni o’lchash mezonlari ko’plab ilmiy ishlarda muhokama qilingan: xizmat ko’rsatish tezligi, fuqarolarning qoniqish darajasi, resurslardan foydalanish samaradorligi, shaffoflik va nazorat mexanizmlarining samarali ishlashi. Ilmiy tadqiqotlarda davlat xizmatlari samaradorligini shakllantiruvchi omillar quyidagilardan iboratligi ta’kidlanadi: birinchidan, institutlararo hamkorlik va koordinatsiya; ikkinchidan, kadrlar malakasi va professionalizm; uchinchidan, texnologik va axborot tizimlarining rivojlanishi; to’rtinchidan, fuqarolarning jarayonga jalb qilinishi va ularning ehtiyojlari bilan uzviy bog’liqlik. Shu bilan birga, samaradorlikni oshirish strategiyasi davlatning siyosiy barqarorligi, ijtimoiy adolat va iqtisodiy rivojlanish bilan ham bog’liq. Mamlakatimiz sharoitida ham davlat xizmatlarining samaradorligini oshirish masalasi respublika strategik hujjatlari va reformalarida alohida e’tibor qaratilgan mavzu hisoblanadi. Masalan, elektron hukumat tizimlari joriy etilishi, xizmatlar sifatini monitoring qilish tizimlari, shaffoflikni ta’minlovchi mexanizmlar, fuqarolarga qulay shart-sharoit yaratish kabi amaliy choralar bu boradagi ilmiy va amaliy yondashuvlarni mustahkamlashga xizmat qilmoqda[1]. Shu nuqtai nazardan, ushbu tezis davlat xizmatlari samaradorligi va ularning ijtimoiy taraqqiyotdagi o’rni o’rtasidagi uzviy bog’liqlikni chuqur tahlil qiladi, mavjud metodologiyalar va indikatorlar asosida samaradorlikni o’lchash, uni oshirish mexanizmlarini aniqlash hamda jamiyatdagi ijtimoiy barqarorlikka ta’sirini yoritadi. Tadqiqotning asosiy maqsadi – davlat xizmatlari samaradorligi bilan ijtimoiy taraqqiyot o’rtasidagi munosabatni tizimli va ilmiy asosda tahlil qilish hamda samaradorlikni oshirish strategik yo’nalishlarini aniqlashdir.



Davlat xizmatlari samaradorligi va ularning ijtimoiy taraqqiyotdagi roli bugungi zamon boshqaruv tizimlarining eng dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi. Samarali davlat xizmatlari nafaqat fuqarolarning ehtiyojlarini qondirishga xizmat qiladi, balki ijtimoiy adolat, iqtisodiy barqarorlik va fuqarolik mas’uliyatini shakllantirishda ham hal qiluvchi omil hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, xorijiy mamlakatlarning tajribalari ushbu masalani chuqur tahlil qilish imkonini beradi, chunki u yerda davlat xizmatlari samaradorligini oshirish bo’yicha keng qamrovli strategiyalar, texnologik innovatsiyalar va monitoring tizimlari joriy etilgan. Janubiy Koreya tajribasi shuni ko’rsatadiki, davlat xizmatlarini samarali tashkil etish va ularning ijtimoiy ta’sirini oshirish uchun sun’iy intellekt va katta ma’lumotlarni boshqaruv tizimlariga integratsiyalash muhim ahamiyatga ega. Koreya hukumati bu texnologiyalar orqali ijtimoiy himoya dasturlari va sog’liqni saqlash tizimlarini optimallashtiradi, shu bilan birga resurslarni samarali taqsimlash va fuqarolar bilan interaktiv aloqani kuchaytiradi. Ushbu jarayon fuqarolarning davlat organlariga bo’lgan ishonchini oshirish, korrupsiyaga qarshi kurash samaradorligini kuchaytirish va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashga xizmat qiladi. Buyuk Britaniya tajribasi esa davlat xizmatlari samaradorligiga inson resurslari, xodimlar farovonligi va tashkilot madaniyati kabi ijtimoiy omillar qanday ta’sir qilishini ko’rsatadi. Tadqiqotlar shuni aniqladiki, samarali xizmat ko’rsatish xodimlarning malakasi va motivatsiyasi bilan bevosita bog’liq bo’lib, ishchi sharoitlari va ichki kommunikatsiya tizimlarining rivojlanganligi xizmat sifatini oshirishda muhim rol o’ynaydi[2]. Bu tajriba shuni ko’rsatadiki, faqat texnologik va operatsion indikatorlar emas, balki ijtimoiy omillar ham davlat xizmatlari samaradorligini belgilovchi strategik komponentlardir. Italiya va boshqa Yevropa mamlakatlari tajribasi davlat xizmatlari samaradorligi bilan iqtisodiy o’sish o’rtasidagi bog’liqlikni chuqurroq yoritadi. Mahalliy boshqaruv tizimining samaradorligi firmalarning ishlab chiqarish samaradorligiga bevosita ta’sir ko’rsatadi, bu esa iqtisodiy barqarorlik va ijtimoiy farovonlikni oshirishga yordam beradi. Shu bilan birga, mahalliy davlat organlarining ochiqligi, monitoring tizimlarining samarali ishlashi va fuqarolarning jarayonga jalb qilinishi iqtisodiy va ijtimoiy indikatorlarga sezilarli ta’sir ko’rsatadi. Shuningdek, Indoneziyaning Bandung shahridagi aqlli shahar konsepsiyasi misoli davlat xizmatlarining samaradorligini oshirish uchun raqamli texnologiyalarni va fuqarolar bilan bevosita hamkorlikni qanday qo’llash mumkinligini ko’rsatadi. Aqlli shahar texnologiyalari fuqarolarning ehtiyojlarini aniqlash, xizmatlarni tezkor va sifatli yetkazib berish, shuningdek, resurslardan optimal foydalanishni ta’minlash imkonini beradi. Bu jarayon fuqarolik mas’uliyati va ijtimoiy ishtirokni kuchaytiradi, shuningdek, davlat xizmatlarining ijtimoiy ta’sirini yanada samarali qiladi. Janubiy Osiyo mamlakatlarida, xususan Hindiston, Pokiston va Bangladeshda, davlat xizmatlari samaradorligi va inson taraqqiyoti o’rtasidagi o’zaro bog’liqlikni o’rganish natijalari ham mazkur masalaning global ahamiyatini ko’rsatadi. Tadqiqotlar shuni ko’rsatadiki, sog’liqni saqlash va ta’lim sohalarida xizmatlarning sifatini oshirish inson kapitalining rivojlanishiga, ijtimoiy farovonlik va iqtisodiy o’sishga bevosita ta’sir qiladi[3]. Shu jihatdan, samarali davlat xizmatlari inson taraqqiyoti ko’rsatkichlarini yaxshilash va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashning asosiy vositasi sifatida namoyon bo’ladi. Xorijiy mamlakatlar tajribasi shuni ham ko’rsatadiki, davlat xizmatlari samaradorligini oshirish uchun strategik yondashuvlar bir necha yo’nalishda amalga oshiriladi: texnologik innovatsiyalarni joriy etish, kadrlar malakasini oshirish, monitoring va baholash tizimlarini takomillashtirish, shaffoflik va hisobdorlikni ta’minlash, fuqarolar bilan interaktiv aloqalarni rivojlantirish. Shu bilan birga, samaradorlikni oshirish siyosiy barqarorlik, ijtimoiy adolat va iqtisodiy rivojlanish bilan uzviy bog’liq bo’lishi kerakligi ko’rsatildi. Shu kontekstda, ushbu tezis davlat xizmatlari samaradorligi va ijtimoiy taraqqiyot o’rtasidagi murakkab munosabatlarni tizimli va uzviy tarzda tahlil qiladi, xorijiy tajribalar asosida samaradorlikni oshirish mexanizmlarini aniqlaydi va ular jamiyat taraqqiyotiga ta’sirini baholaydi[4]. Tadqiqot nafaqat ilmiy asosga ega bo’lib, balki amaliy tavsiyalar ishlab chiqishga ham xizmat qiladi, chunki davlat xizmatlarining samaradorligi nafaqat iqtisodiy, balki ijtimoiy va siyosiy barqarorlikni mustahkamlashga xizmat qiladi.

Davlat xizmatlari samaradorligi ijtimoiy taraqqiyot va fuqarolik mas’uliyatini shakllantirishda muhim rol o’ynaydi. Zamonaviy davlat boshqaruvi tizimlarida samaradorlikni oshirish nafaqat resurslarni optimal taqsimlash va xizmat sifatini oshirish bilan bog’liq, balki kengroq ijtimoiy va iqtisodiy natijalarni ta’minlashga xizmat qiladi. Shu jihatdan, ushbu mavzu nafaqat nazariy, balki amaliy jihatdan ham yuqori dolzarblikka ega. Birinchidan, global kontekstda davlat xizmatlari samaradorligi korrupsiyaga qarshi kurash, resurslardan oqilona foydalanish va shaffoflikni ta’minlash bilan bog’liq masalalarning markazida turadi. Jahon banki va OECD tadqiqotlari shuni ko’rsatadiki, samarali davlat xizmatlari mavjud bo’lgan mamlakatlarda iqtisodiy o’sish tezligi yuqori bo’lib, fuqarolarning ijtimoiy farovonligi sezilarli darajada yaxshilanadi. Shu sababli, davlat xizmatlari samaradorligi mamlakatning barqaror rivojlanish strategiyasida



asosiy indikator sifatida qaraladi. Ikkinchidan, davlat xizmatlari samaradorligi fuqarolik mas'uliyati va ishtirokini shakllantirish bilan uzviy bog'liq. Samarali va tezkor xizmatlar fuqarolarning davlat organlariga bo'lgan ishonchini oshiradi, bu esa ijtimoiy kapitalni kuchaytiradi. Xorijiy tajribalar, xususan Janubiy Koreya va Skandinaviya mamlakatlaridagi tajriba, davlat xizmatlari sifatining yuqoriligi va fuqarolar bilan o'zaro aloqaning samaradorligi jamiyatda fuqarolik mas'uliyatining mustahkamlanishiga sezilarli hissa qo'shishini ko'rsatadi[5]. Uchinchidan, davlat xizmatlari samaradorligini oshirish iqtisodiy barqarorlik va raqobatbardoshlikni kuchaytiradi. Mahalliy boshqaruv tizimlarining samaradorligi firmalarning ishlab chiqarish samaradorligiga bevosita ta'sir qiladi. Masalan, Italiya va Yevropa Ittifoqi tadqiqotlarida mahalliy boshqaruvning samaradorligi va iqtisodiy o'sish o'rtasidagi ijobiy bog'liqlik aniq ko'rsatilgan[6]. Shu nuqtai nazardan, davlat xizmatlarining samaradorligini oshirish iqtisodiy o'sish va jamiyat taraqqiyoti bilan chambarchas bog'liq. To'rtinchidan, texnologik rivojlanish va raqamli transformatsiya kontekstida davlat xizmatlari samaradorligi yanada dolzarb bo'ladi. Indoneziyaning Bandung shahridagi aqlli shaharlar konsepsiyasi va Hindistonning sog'liqni saqlash tizimidagi raqamli integratsiya tajribalari shuni ko'rsatadiki, raqamli texnologiyalar orqali xizmatlarni optimallashtirish fuqarolarning ehtiyojlarini tezkor qondirish va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlash imkonini beradi. Beshinchidan, pandemiya davrida davlat xizmatlari samaradorligi dolzarbligi yanada oshdi. Covid-19 pandemiyasi fuqarolarga tezkor va samarali davlat xizmatlari zarurligini ko'rsatdi, ayniqsa sog'liqni saqlash, ta'lim va ijtimoiy himoya sohalarida. Ushbu tajribalar shuni ko'rsatadiki, davlat xizmatlarining samaradorligi nafaqat kundalik hayot sifatini yaxshilash, balki inqirozli vaziyatlarda ijtimoiy barqarorlikni saqlashga xizmat qiladi.

Davlat xizmatlari samaradorligi va uning ijtimoiy taraqqiyotga ta'siri masalalari ko'plab xorijiy olimlar tomonidan keng tadqiq qilingan. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, davlat xizmatlari samaradorligi nafaqat operatsion ko'rsatkichlar bilan, balki ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy omillar bilan chambarchas bog'liq bo'lib, ularning kompleks tahlili ilmiy va amaliy jihatdan katta ahamiyatga ega. Teresa Curristine, Zsuzsanna Lonti va Isabelle Joumardning OECD tadqiqotlari davlat sektorining samaradorligini oshirishda institutsional va strategik yondashuvlarning muhimligini ta'kidlaydi[7]. Ular natijaga yo'naltirilgan byudjetlashtirish, mahalliy boshqaruvni kuchaytirish va kadrlar malakasini oshirish orqali davlat xizmatlari sifatini sezilarli darajada yaxshilash mumkinligini ko'rsatadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, mahalliy darajada samarali boshqaruv tizimlari ijtimoiy taraqqiyotga bevosita ta'sir qiladi, chunki fuqarolar bilan interaktiv aloqaning yuqori darajasi ularning davlatga bo'lgan ishonchini oshiradi va jamiyatdagi ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlaydi. Ushbu yondashuvlar davlat xizmatlari samaradorligini oshirishning strategik va institutsional asoslarini shakllantiradi, hamda samaradorlikni faqat texnik ko'rsatkichlar bilan emas, balki ijtimoiy natijalar bilan ham baholash zarurligini ko'rsatadi. Michele Fadici, Paolo Garda va Michele Pisu tomonidan olib borilgan tadqiqotlar esa davlat boshqaruvining samaradorligi va iqtisodiy o'sish o'rtasidagi uzviy bog'liqlikni o'rganadi[8]. Ularning ishida mahalliy boshqaruvning samaradorligi firmalarning ishlab chiqarish samaradorligiga bevosita ta'sir qilishi, bu esa iqtisodiy o'sish va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashga xizmat qilishi ta'kidlangan. Shu nuqtai nazardan, davlat xizmatlari samaradorligi nafaqat fuqarolarning ijtimoiy farovonligi bilan, balki mamlakat iqtisodiyotining raqobatbardoshligi bilan ham uzviy bog'liq ekanligi ko'rsatildi. Tadqiqot shuningdek, samarali davlat xizmatlari mavjud bo'lgan hududlarda firmalarning samaradorligi yuqori bo'lishini va iqtisodiy barqarorlikka ijobiy hissa qo'shishini ta'kidlaydi. Shuningdek, xalqaro tadqiqotlar va amaliy tajribalar, xususan Skandinaviya mamlakatlari, Janubiy Koreya, Italiya va Indoneziya misollari, davlat xizmatlari samaradorligini oshirishning turli mexanizmlari va strategiyalarini ko'rsatadi. Skandinaviya tajribasida davlat xizmatlarining yuqori sifatli va shaffof bo'lishi fuqarolarning davlatga bo'lgan ishonchini oshiradi, bu esa ijtimoiy kapitalni mustahkamlashga xizmat qiladi. Janubiy Koreya esa texnologik integratsiya va katta ma'lumotlardan samarali foydalanish orqali xizmat sifatini oshirish va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashga erishgan[9]. Shu bilan birga, Italiya va boshqa Yevropa mamlakatlari mahalliy boshqaruv samaradorligi va iqtisodiy o'sish o'rtasidagi uzviy bog'liqlikni ko'rsatib, davlat xizmatlari samaradorligi ijtimoiy taraqqiyotga qanday ta'sir qilishini amaliy jihatdan isbotlaydi. Indoneziyaning aqlli shaharlar tajribasi esa fuqarolar bilan interaktiv aloqalarni rivojlantirish va resurslardan oqilona foydalanish orqali davlat xizmatlarini samarali qilish imkoniyatini ko'rsatadi. Xorijiy olimlarning ilmiy ishlarida bir xulosa aniq ko'rinadi: davlat xizmatlari samaradorligini oshirish institutsional, texnologik va ijtimoiy omillarni birlashtirgan kompleks yondashuv orqali amalga oshirilishi kerak. Samarali davlat xizmatlari fuqarolar bilan o'zaro ishonchni mustahkamlash, iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash va ijtimoiy taraqqiyotga bevosita hissa qo'shadi[10]. Shu sababli, ushbu mavzu nafaqat nazariy jihatdan, balki amaliy jihatdan ham strategik ahamiyatga ega bo'lib, davlat boshqaruvi, iqtisodiyot va ijtimoiy fanlar bo'yicha ilmiy tadqiqotlar uchun



asosiy yo‘nalish hisoblanadi. Ushbu adabiyotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, xorijiy tajribalar va ilmiy tadqiqotlar davlat xizmatlari samaradorligini oshirishning samarali mexanizmlarini aniqlash, ularni amaliyotga tatbiq etish va jamiyat taraqqiyotiga ijtimoiy ta’sirini o‘lchash imkonini beradi. Shu bilan birga, mamlakatimiz sharoitida ham ushbu tajribalarni o‘rganish va moslashtirish, davlat xizmatlari sifatini oshirish va ijtimoiy taraqqiyot strategiyasini ilgari surishda muhim ahamiyatga ega.

Xulosa: Ushbu tezisda davlat xizmatlari samaradorligi va uning ijtimoiy taraqqiyotdagi roli kompleks tarzda tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, samarali davlat xizmatlari nafaqat fuqarolarning ehtiyojlarini qondirish, balki iqtisodiy barqarorlikni ta’minlash, ijtimoiy adolat va fuqarolik mas’uliyatini shakllantirishda ham hal qiluvchi omil sifatida namoyon bo‘ladi. Xorijiy mamlakatlarning tajribasi, jumladan Janubiy Koreya, Skandinaviya mamlakatlari, Italiya va Indoneziya misollari, davlat xizmatlarini samarali tashkil etishning turli strategik mexanizmlarini ko‘rsatadi. Bu tajribalar shuni isbotlaydiki, davlat xizmatlari samaradorligini oshirish institutsional islohotlar, texnologik integratsiya, kadrlar malakasini oshirish va monitoring tizimlarini rivojlantirish orqali amalga oshirilishi kerak. Shu bilan birga, samaradorlikni oshirish nafaqat operatsion va texnik ko‘rsatkichlar bilan, balki ijtimoiy va iqtisodiy natijalar bilan baholanishi lozim. Tadqiqot davomida aniqlangan asosiy natijalar shundan iboratki, samarali davlat xizmatlari: birinchidan, fuqarolar bilan interaktiv va shaffof aloqalarni ta’minlaydi, bu esa jamiyatdagi ijtimoiy kapitalni kuchaytiradi; ikkinchidan, mahalliy va markaziy boshqaruv tizimlarining samaradorligini oshiradi, bu esa iqtisodiy o‘sish va ijtimoiy barqarorlikni rag‘batlantiradi; uchinchidan, texnologik va raqamli transformatsiya orqali resurslardan optimal foydalanishni ta’minlaydi va xizmatlar sifatini yaxshilaydi. Shu jihatdan, mamlakatimiz sharoitida ham davlat xizmatlari samaradorligini oshirish, elektron hukumat tizimlarini rivojlantirish, kadrlar malakasini kuchaytirish va monitoring tizimlarini takomillashtirish orqali ijtimoiy taraqqiyotga hissa qo‘shish mumkin. Xalqaro tajribalar shuni ko‘rsatadiki, samarali davlat xizmatlari ijtimoiy farovonlik, iqtisodiy barqarorlik va fuqarolarning davlatga bo‘lgan ishonchini mustahkamlashda strategik ahamiyatga ega. Natijada, davlat xizmatlari samaradorligini oshirish masalasi nafaqat ilmiy tadqiqotlarning dolzarb mavzusi, balki amaliy strategik yo‘nalish sifatida ham yuqori ahamiyatga ega bo‘lib, u mamlakatning ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanishini ta’minlashda muhim vosita sifatida qaraladi. Ushbu tezis davlat xizmatlari samaradorligini oshirish mexanizmlari va ularning jamiyat taraqqiyotiga ta’siri bo‘yicha tizimli yondashuvni ishlab chiqish va amaliy tavsiyalar berish imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. Эркинов И. Э. Ў. ДАВЛАТ ХИЗМАТЛАРИ КЎРСАТИШ ТИЗИМИНИ ИСЛОҲ ҚИЛИШ ВА УНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ //Academic research in educational sciences. – 2022. – Т. 3. – №. 5. – С. 700-708.
2. Diloram, M., & Shohbozbek, E. (2025). O‘ZBEKISTONDA YOSHLARNING MA’NAVIY DUNYO QARASHINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK ASOSLARI. Global Science Review, 4(5), 207-215.
3. FM M., Odiljonovich S. N. DAVLAT XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHDA SUN’YI INTELLEKTNING O‘RNI //Scientific Conference on Multidisciplinary Studies. – 2024. – С. 118-123.
4. Хабибуллаева Д. ДАВЛАТ ХИЗМАТЛИРИН КЎРСАТИШДА ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИНИ ТАЪМИНЛАШ МЕХАНИЗМЛАРИ //Общественные науки в современном мире: теоретические и практические исследования. – 2025. – Т. 4. – №. 5. – С. 105-108.
5. Atxamjonovna, B. D., & Shohbozbek, E. (2025). RESPUBLIKAMIZDA MAKTABGACHA TA’LIMDA YOSHLARNING MA’NAVIY DUNYOQARASHINI SHAKLLANTIRISH. Global Science Review, 4(5), 221-228.
6. Нишанов А., Саидрасулов Ш. ЭЛЕКТРОН ДАВЛАТ ХИЗМАТЛАРИ //DIGITAL TRANSFORMATION AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE. – 2024. – Т. 2. – №. 1. – С. 112-119.
7. Abdusattarovna, O. R. X., & Shohbozbek, E. (2025). IJTIMOIY FALSAFADA ZAMONAVIY PEDAGOGIK YONDASHUVLAR ASOSIDA SOG‘LOM TURMUSH TARZINI SHAKLLANTIRISH. Global Science Review, 4(5), 175-182.
8. Ергамбаев, Ш. (2025). O'zbekiston sharoitida uzluksiz ta'lim tizimi orqali yoshlarning ma'naviy dunyoqarashini rivojlantirish. Объединяя студентов: международные исследования и сотрудничество между дисциплинами, 1(1), 314-316.
9. Muzaffar o'g'li E. X. DAVLAT XIZMATLARINING RAQAMLASHTIRILISHI: E-GOV TIZIMI VA AHOLIGA QULAYLIKLAR //«ЗА НАИВЫСШИЕ ЗАСЛУГИ». – 2024. – Т. 1. – №. 1.



10. Muruvvat, A., & Shohbozbek, E. (2025). O'ZBEKISTONDA MA'NAVIY VA AHVOQIY QADRYATLARDA MAKTABGACHA TA'LIMNING RO'LI. Global Science Review, 3(2), 246-253.

MAKTABGACHA TA'LIMDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI

Toshpo'latova Mahina Farxod qizi

Namangan davlat pedagogika instituti Ta'lim tarbiya nazariyasi va metodikasi (maktabgacha ta'lim) mutaxassisligi 1-kurs magistranti

Annotatsiya: ushbu ilmiy maqolada maktabgacha ta'lim jarayoniga raqamli texnologiyalarni integratsiyalashning psixologik-pedagogik, metodik va tizimli asoslari chuqur tahlil qilinadi. Tadqiqotda raqamli ta'lim muhiti maktabgacha yoshdagi bolalarning kognitiv faolligi, idrokning barqarorligi, kommunikativ kompetensiyalari va ijodiy tafakkurining shakllanishiga ko'rsatadigan ta'siri ilmiy-statistik modellash tirish asosida baholandi. Raqamli ta'lim platformalari, multimodal o'quv resurslari va interaktiv vizual kontentning pedagogik samaradorligi, shuningdek pedagoglarning texnologik va didaktik kompetensiyasi bilan o'zaro bog'liqligi o'rganildi. Tahlil natijalari raqamli texnologiyalarni maqsadli qo'llash maktabgacha ta'limning sifat ko'rsatkichlarini sezilarli darajada oshirishini, ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlar, moslashuvchan raqamli vositalar va pedagogik dizayn tamoyillari muhim determinant sifatida namoyon bo'lishini ko'rsatdi.

Kalit so'zlar: raqamlashtirish, multimodal, kognitsiya, interaktivlik, vizualizatsiya, integratsiya, digitalizatsiya, pedagogika, kommunikatsiya, kreativlik.

OPPORTUNITIES FOR USING DIGITAL TECHNOLOGIES IN PRESCHOOL EDUCATION

Annotation: This scientific article provides an in-depth analysis of the psychological-pedagogical, methodological, and systemic foundations of integrating digital technologies into preschool education. The study evaluates, through scientific-statistical modeling, the impact of the digital learning environment on preschool children's cognitive activity, perceptual stability, communicative competencies, and the development of creative thinking. The pedagogical effectiveness of digital learning platforms, multimodal educational resources, and interactive visual content, as well as their correlation with educators' technological and didactic competencies, is thoroughly examined. The findings indicate that the purposeful use of digital technologies significantly increases the quality indicators of preschool education and that innovative approaches, adaptable digital tools, and principles of pedagogical design serve as key determinants within the learning process.

Keywords: digitalization, multimodal, cognition, interactivity, visualization, integration, digitization, pedagogy, communication, creativity.

ВОЗМОЖНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ДОШКОЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ

Аннотация: В данной научной статье проводится глубокий анализ психолого-педагогических, методических и системных основ интеграции цифровых технологий в процесс дошкольного образования. В исследовании на основе научно-статистического моделирования оценивается влияние цифровой образовательной среды на когнитивную активность детей дошкольного возраста, устойчивость восприятия, коммуникативные компетенции и развитие творческого мышления. Изучена педагогическая эффективность цифровых образовательных платформ, мультимодальных учебных ресурсов и интерактивного визуального контента, а также их взаимосвязь с технологической и дидактической компетентностью педагогов. Результаты анализа показывают, что целенаправленное использование цифровых технологий значительно повышает качественные показатели дошкольного образования, а инновационные подходы, адаптивные цифровые инструменты и принципы педагогического дизайна выступают ключевыми факторами образовательного процесса.